

Do 03.2011 w SD

We Wrocławiu w dniach 21-22 września 2013 r. odbyły się uroczystości 25-lecia powstania Towarzystwa Miłośników Lwowa, którego nazwę później rozszerzono dodając „i Kresów Południowo-Wschodnich”. W 25-lecie istnienia Kresowianie spotkali się we wrocławskiej Filharmonii, w której w 1988 roku odbyło się pierwsze zebranie organizacyjne. Uroczystości rocznicowe prowadził aktor scen krakowskich Wojciech Habala. Podsumowania działalności dokonał Prezes Zarządu Głównego Andrzej Kamiński. W czasie uroczystości wręczono medale i odznaki 25-lecia Towarzystwa. Wysłuchano także okolicznościowej prelekcji prof. Stanisława Nicieji pt. „Atlantyda Kresowa”.

Towarzystwo od 25 lat prowadzi bogatą i zróżnicowaną działalność, m.in. inicjowało powstanie pomników Orląt Lwowskich we Wrocławiu i Częstochowie, fundowało tablice upamiętniające tragiczne dzieje Polaków na Wschodzie. Organizuje seminaria naukowe poświęcone historii i kulturze Kresów, koordynuje wyjazdy z pomocą materialną dla Polaków tam mieszkających. Towarzystwo posiada niezaprzeczalne zasługi w odbudowie Cmentarza Lwowskiego i innych nekropolii. Obchodzi się kolejne rocznice Rzezi Wołyńskiej, szerzy prawdę o dziejach Lwowa i Kresów. Wiele wysiłku wkładają władze Towarzystwa w proces włączania młodzieży w jego działalność, osiągając pozytywny efekt.

Z satysfakcją i wzruszeniem słuchałem wypowiedzi prezesa Andrzeja Kamińskiego o wydatnej pomocy wrocławskiego Stronnictwa Demokratycznego w rejestracji Towarzystwa Miłośników Lwowa. Był to czas, w którym kwestia wschodnich terenów II Rzeczypospolitej objęta była

milczeniem. Inicjatywa powołania organizacji zainteresowanej Lwowem wywarła zdecydowany sprzeciw ówczesnych władz państwowych i politycznych. Stronnictwo, do którego zwrócili się inicjatorzy przedsięwzięcia, wystąpiło do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Spraw Zagranicznych, o wyrażenie zgody na utworzenie wspomnianej organizacji. Wrocławska inicjatywa kresowa i zachowanie władz wojewódzkich SD spotkało się z oporem miejscowych czynników politycznych. Ta kwestia podniesiona została na Komisji Współdziałania PZPR, ZSL i SD. Ówczesny I sekretarz KW Zdzisław Balicki starał się przekonać delegację SD na czele z przewodniczącym prof. Franciszkiem Bielickim do rezygnacji z popierania tej inicjatywy. Kiedy nie znalazł zrozumienia dla swojej argumentacji, poirytowany powiedział: „To może jeszcze Towarzystwo Katynia założycie?”. W Warszawie o uzyskanie akceptacji wyżej wymienionych resortów skutecznie zabiegali: Czesław Jesionowski, kierownik wydziału spraw zagranicznych CK SD i Marian Kunkowski, kierownik wydziału organizacyjnego.

Członkowie Stronnictwa we Wrocławiu byli wśród organizatorów Towarzystwa. Gorącym zwolennikiem jego powstania i jednym z trzech pomysłodawców był lekarz dr Stanisław Krzaklewski (stryj Mariana Krzaklewskiego, byłego szefa NSZZ „Solidarność”). Ponadto, wymierny wkład wnieśli działacze i pracownicy biura SD: Wacław Sowuła dziennikarz „Kuriera Polskiego”, Mieczysław Korzycki, (wybrany na pierwszego przewodniczącego komisji rewizyjnej TML), dr Janusz Kramarek, Anna Maria Strek, która m.in. protokołowała zebranie założycielskie we wrocławskiej Filharmonii. Wspomnieć należy również S.P. Kazimierza Lelo z Jeleniej Góry, który założył w tym mieście Oddział Towarzystwa, a następnie przez kilka lat był Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej. Twórcy Towarzystwa otrzymali od wrocławskiego Stronnictwa pomoc organizacyjną, a także materialną. W początkowym okresie jego siedziba mieściła się w budynku SD przy ulicy Świdnickiej 36. Do 2010 roku Kresowianie dysponowali gablotą w wejściu do kamienicy demokratów, w której eksponowali bieżące materiały informacyjne. Warto podkreślić współpracę Stronnictwa z chórem TML, który występował na Trzeciomajowych Akademiiach w Auli Leopoldina Uniwersytetu Wrocławskiego. Stronnictwo natomiast udostępniało chorowi nieodpłatnie salę konferencyjną na okolicznościowe spotkania.

Wybrane pierwsze władze Towarzystwa doceniły pomoc Stronnictwa Demokratycznego w procesie rejestracji a wyrazem tego uznania było m.in. przyznanie prof. Franciszkowi Bielickiemu legitymacji członkowskiej TML z numerem 1, a piszacemu te słowa z numerem 2 – te legitymacje posiadam do dziś.

Uroczystości przebiegały w obecności licznych Kresowian, młodzieży szkolnej oraz gości ze Lwowa i przedstawicieli władz samorządowych. W czasie akademii odczytano listy gratulacyjne od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego, Arcybiskupa Metropolity Lwowskiego Mieczysława Mokrzyckiego, a także list od członków Zjednoczenia Demokratycznego (jego tekst znajduje się na stronie internetowej ZD www.zd.wroclaw.pl).

Zjednoczenia Demokratycznego

□□□□ □□□□□□□□□□□□□□□□□□□□ *Leslaw Lech*